

Saatana asuu naapurissa

Daniel Nylund

Katso tuoreempia kirjoituksiani; [Teoblogi](#)

Zhirinovski-ilmiö meillä ja kotona (vuodelta -94)

(Jälkikommentti: Vaikka Zhirinovski-ilmiö onkin, ainakin hänen johtamanaan onneksi latistunut, julkaisen silti tämän artikkelin netissä. Zhirinovski on tämän jutun aasinsilta ajattomampien asioiden käsittelyyn.)

Johdanto

"Me tulemme mukaan parlamentaariseen järjestykseen tarjotaksemme itsemme demokratian arsenaaliin sen omilla aseilla. Jos demokratia on tarpeeksi typerä tarjotakseen meille vapaalipun ja palkkaa tästä karhunpalveluksesta se on sen ongelma."

Joseph Goebbels (1897-1945) Hitlerin propagandapäällikkö v 1928

Mikä Zhirinovski oikein on miehiään? Kansallinen kylähullu, akateeminen nero, entinen juutalaisaktivisti, nykyinen uusfasisti, iljetyskirjan peto, lääketieteellinen ongelma vai poliittinen pelle?

Tätä kysymystä on viime aikoina kysytty suomalaisen lehdistön palstoilla. Vastaukset tiivistyvät useimmiten muutaman lauseen persoonallisuusanalyysiksi.

Kysymys on tietenkin hurjan mielenkiintoinen. Ääri-ihmisten sielunmaiseman kautta saamme aavistuskosketuksen inhimillisyyden pimeän puolen kanssa tarvitsematta kohdata sitä itsessämme. Kokonaisuuden kannalta tämä kysymys on kuitenkin aika turha. Minua kiinnostaa ja huolestuttaa paljon enemmän se minkälaiset voimat saavat neljäosan äänestäjistä antamaan tukensa nimenomaan hänelle. Ne voimat ovat paljon Zhirinovskia isommat ja jäävät vaikuttamaan vaikka joku huomenna toimittaisi hänet autiomille metsästysmaille.

En suinkaan ole mikään Venäjän tai slaavilaisen mielen asiantuntija. Olen vain huolestunut sivustaseuraaja. Arvioni perustuu yleiseen ihmistuntemukseen, historiaan ja toisen käden tietoihin Venäjän tilanteesta. (Ehkä jo nuoruudessani alkanut kiinnostus itänaapuriin johtuu myös siitä, että suvussani on kuulemma kasakkaverta.) Vaikka kuinka niin toivoisimme, Zhirinovski-ilmiö ei valitettavasti ole yhden häiriintyneen ihmisen pellestori. Hitleristäkin sanottiin aluksi:

"Hyvä, että hän pääsi valtaan. Nyt jokainen huomaa hänet pelleksi."

Tarkkailijat eivät huomanneet, ettei kysymys ollut vain Hitleristä, vaan huomaamatta syntyneestä joukkoliikkeestä.

Näyttää siltä, että Venäjällä on meneillään maailman suurin spontaani joukkoliike. Naapurikansan syvissä riveissä kytee räjähdys, jolle lokakuun verilöyly Valkoisessa talossa oli vasta kevyt alkuserenadi. Suomalainen professori *Tauno Tiusanen* Glasgovin yliopiston Venäjän instituutiosta, (suomalainen jonka asiantuntemukseen eniten luotan) ennustaa, että paluu pakkotalouteen ja totalitarismiin on melko väistämätöntä tätä menoa.

Viime vuosina syntynyt joukkoliike ei varmaan ole ensimmäinen, eikä valitettavasti viimeinenkään. Mutta olen vakuuttunut, että meidän on tarkasteltava sitä sen kautta, mitä olemme historian aikana oppineet joukkoliikkeistä. Venäjän ulkoministeri

Kozyrev veisteli, että Zhirinovski ei ole poliittinen vaan lääketieteellinen ongelma.

Hänkin on valitettavasti väärässä. Fasistista joukkoliikettä ei pysäytetä syöttämällä yhdelle miehelle rauhoittavia pillereitä.

Monet Liberaalidemokraattisen puolueen johtajaa ovat jo eronneet puolueensa parlamenttiryhmästä vastalauseena Zhirinovskin hölmöläisen diktatuurille ja vaativat puoluejohtajan eroa. Voi hyvinkin olla, että hän joutuu väistymään. Se ei kuitenkaan olennaisesti muuta pohjalla olevaa vaaraa. Presidenttivaaleissa -91 6,1% antoi äänensä hänelle. Parlamenttivaaleissa äänimäärä kaksinkertaistui 12,5 miljoonaan (24% äänestäneistä). Vaikka Zhirinovskista ei olisikaan tämän liikehdinnän uudeksi fuhreriksi, ortodoksisen kirkon liepeillä muhivista äärioikeistolaisista ja nationalistisista piireistä löytyy nopeasti uusi johtaja, jonka rasitteena ei ole Zhirinovskin ateistisuus, juutalainen isä ja sekopäinen kielenkäyttö.

Naiviuteen ei ole varaa

"En pysty ennustamaan Venäjän toimia. Se on arvoitus joka on kääritty salaisuuteen keskelle mysteerii."

Sir Winston Spencer Churchill (1874-1965) Radiopuheessa 1.8.1939

Tämän hetken venäläisessä ruletissa revolverin lippaassa ei ole enää monta tyhjää reikää.

Ahtisaaren ja muiden johtavien poliitikkojen vastaukset Venäjää koskeviin kysymyksiin ovat tuntuneet pääasiassa löperöiltä idealistien päiväunelmilta. Mitä pitäisi ajatella miehestä, joka nostaa puoliksi ladatun pistoolin ohimolleen ja sanoo leppoisasti, että Venäjä tarjoaa meille vain mahdollisuuden. Zhirinovskin Venäjä taatusti tarjoaa meille mahdollisuuden, mutta mihin?

Iivana kolmannen bysanttilainen puoliso **Sofia Palailogos** unelmoi luhistuneen Rooman imperiumin mallin mukaisen valtakunnan rakentamisesta. Siitä se alkoi. Pietari suuren perustama militaristinen Venäjä näki viime vaaleissa Zhirinovskissa toivonkipinän, joka voisi nostaa nöyryytetyn valtakunnan polviltaan. Tsaarin kotka, joka vuosisatojen ajan on uhannut Suomea levittelee taas siipiään Zhirinovskin rekvisiitassa armon vuonna 1994. 500 vuotta rakennettu Moskova-keskeinen imperiumi on muutamassa vuodessa luhistunut kuin muinainen Rooman valtakunta. Sen raunioissa kaikuvat taas rautasaappaiden kolkot tahdit.

Ortodoksinen kirkko on pahimmassa tapauksessa tarjoamassa 1000-vuotisen historiansa arvovaltaa konservatiivisen nationalismin tueksi. Vastapalvelukseksi se saa erityissuojelua omalle uskonnolliselle monopoliasemalleen. On pelättävissä, että siitä tulee äärikansallisen Venäjän valtiokirkko. Voi vain toivoa, että se ei kanavoiki pitkän vainon aikana kerääntynyttä turhautumaansa uuden keinotekoisen vallan kahmimiseen.

Ymmärtääksemme mitä mahdollisuuksia naapurissamme kytee, meidän on käsitettävä jotakin joukkoliikkeen luonteesta, eikä vain sen johtajan yksityisestä patologiasta. Vaikka käytänkin Zhirinovskia ja Venäjän tilannetta pääasiallisena esimerkkinäni haluan samalla tarkastella vastaavia ilmiöitä lähempänä kotinurkkia ja kunkin meidän omassa sydämessämme.

Joukkoliike on pakopaikka minuudesta

"Fanaatikko on ihminen, joka ei muuta mieltään sen enempää kuin keskustelun aiheittakaan."

Sir Winston Churchill.

Pelkoja käsittelevässä kirjeessä kirjoitin siitä kuinka köyhät ja kaikkensa menettäneet ovat Jeesuksen ajoista lähtien olleet muita alttiimpia näkemään ja ymmärtämään

valtasysteemien tuhovoiman. Systeemin tarjoaman identiteetin menettäneet ovat siksi avoimempia kohtaamaan itsensä Jumalan rakkauden valtakunnan puitteissa. Tarpeeksi vapaina systeemin antamista valerooleista he ovat valmiimpia kohtaamaan yksilöllisyytensä Jumalan rakastamina, ja ottamaan vastuun elämästään siltä pohjalta. Näin ei aina ole. Köyhille on silloin tällöin tarjolla myös kadottava pelastus - joukkoliike - elämän harmaudelta pelastava pimeys. Jeesuksenkin aikana monet pakenivat elämän sietämättömältä raskautta fanaattisen vallankumousliikkeen, zeloottien, joukkoon.

Joukkoliike ei pelasta yksilöllistä minuutta, vaan tarjoaa sille *korvikkeen* - ryhmäidentiteetin, mahdollisuuden sulautua auktoriteettikeskeiseen kollektiiviin. Kristuksen rakkaus pelastaa ihmisen tuleman *itseksensä*. Joukkoliike pelastaa ihmisen omasta *itsestään*. Se ottaa hänen yksilöllisyytensä hukuttavaan syleilyynsä, kuin omistava äiti, joka synnyttää lapsen vain oman hukassa olevan minuutensa jatkeeksi. Kun ihminen ei enää pidä omia asioitaan minkäänlaisen välittämisen arvoisina, niin kuin miljoonat venäläiset tällä hetkellä, hänellä on kiusaus välittää vain muiden asioista. Itseen pakeneva ihminen joko heittäytyy toisten syliin tai hyökkää heidän kurkkuunsa kiinni. Joukkoliike tarjoaa sekä sylin, että selvästi määritellyn, kaikesta pahasta vastuussa olevan, vihollisen joka pitää kuristaa.

Joukkoliikkeessä palava "pyhä kutsumus", tässä tapauksessa Venäjän suuruuden palauttaminen ja "typerän demokratian" musertaminen, on ohikelluva tukki, jolle turhuuteensa hukkuva minuus pelastautuu. Merkityksettömyyden virrassa ajelehtiva ihminen tarttuu mihin tahansa lahopäiseen rankaan kuin se oli itse elämän puu. Itseen pakenevalle ihmiselle ei ole niinkään tärkeä, että joukkoliike vie hänet luvattuun maahan, kunhan se vie hänet kauas sietämättömästä itsestä, ja yhtä sietämättömistä olosuhteista. Minne liikkeen johtaja joukkonsa ohjaa on toisarvoista, kunhan hän ei johda seuraajiaan itsensä kohtaamiseen. Sellaista liikkeen johtaja ei koskaan voisi tehdä saattamatta samalla itsensä työttömäksi.

Itseen pakenevan ihmisen panos voi näyttää auttavan käden tarjoamiselta hyvälle päämäärälle, mutta onkin hukkuvan tarrautumista mihin tahansa, mikä pelastaa hänet oman elämänsä kohtaamisen sietämättömyydeltä. Riistä itseään pakenevalta ihmiseltä hänen "pyhä velvollisuutensa" ja olet riistänyt häneltä viimeisen toivon.

Zhirinovskin puolisoitaallisen kaaderin "solttupojalta" riisuttu univormu ja evätty jäsenkirja jättäisi hänet epätoivoisen yksilölliseksi ihmiseksi. Hän ei olisi enää ensisijaisesti kiihkoisänmaallisen puolueen jäsen. Hän ei enää saisi merkitystään ja arvoaan puolueen kautta. Hänen elämänsä ja identiteettinsä ei enää määrittäisi puolueen kautta. Hän olisi vain Ivan, jota joku rakastaa tai sitten ei. Hän olisi vain erään isän siittäjä ja äidin synnyttämä Vasili, jolla on vain kuolemaansa asti aikaa valita mitä varten ja miten elää - ellei ennen sitä löydy joku toinen, joka tekee valinnan hänen puolestaan.

Liikkeestä toiseen

Fanatikko kaksinkertaistaa ponnistuksena, vaikka on unohtanut päämääränsä.

George Santayana (1863-1952)

Valinta voi olla Vasilille tai Ivanille (minulle ja sinulle) liikaa. Sen sijaan, että hän lähtisi pitkälle kasvun tielle kohtaamaan sisäistä ja ulkoista todellisuuttaan sellaisena kuin se on, hän etsiytyy mieluiten uuteen joukkoliikkeeseen.

Joukosta pakopaikkaa etsivä fanaatikko voi suhteellisen helposti vaihtaa fanaattisuutensa muotoa, mutta itse fanaattisuudesta hänen on vaikea luopua. Se *ainut*

oikea asia, jonka puolesta hän taistelee tai se *ainut oikea* puolue, johon hän kuuluu voi vaihtua, mutta tapa elää pysyy samana. Muoto muuttuu, mutta elämän sisältö ja minuuden tyhjiys pysyy muuttumattomana.

Tästä syystä niin monet entiset kommunistifanaatikot ovat nyt yhtä fanaattisia fasisteja (anteeksi liberaalidemokraatteja). Demokraattinen päätöksenteko on heille vain kiusallista jahkailua. Se vaatii liikaa henkilökohtaista vastuuta, erilaisten vaihtoehtojen punnitsemista ja sydämen äänen hiljaista kuuntelemista. Kun omatunto on puolueen hallussa sitä ei tarvitse itse käyttää. Niin on helpompaa.

Helvettiin kaikki reformaatiot. Turhaan lähteä uudistamaan vanhaa roskaa.

Fanaattisen joukkoliikkeen jäsen nauttii kaaoksesta, jonka synnyttämiseen osallistuu. Nykyinen järjestys on räjäytettävä taivaan tuuliin. Yksilöllinen luomisen ilo on vaihtunut joukkotuhon pimeään riemuun. Johtaja päättäköön mitä sen jälkeen seuraa. Zhirinovski ja hänen seuraajansa tuntuvat näkevän elämänsä täysin pilalle menneenä ja koko systeemin toivottoman korjauskelvottomana. Jäljelle jää vain turvautuminen alastomaan valtaan. Ehkä tarpeeksi suuri pelko yhdistettynä slaavilaiseen kansalliskiihkoon voisi tuottaa uuden järjestyksen kaaokseen? Näitä molempia Zhirinovski ruokkii päivittäin.

Hitler suhtautui bolševikkeihin kuin kaltaisiinsa. Hän antoi määräyksen, että entiset kommunistit oli välittömästi hyväksyttävä natsipuolueeseen. Demokratiasta kääntyneisiin hän ei luottanut. He olivat potentiaalisia vakoojia ja vihollisia. *Stalin* puolestaan näki natsissa ja japanilaisen keisarikunnan fanaatikoissa ainoat kunnioituksen arvoiset vastustajansa. Lännen löperöitä demokraatteja hän halveksi ja veti heitä nenästä minkä ehti.

Puolueen vaihto näiden kolmen fanaattisen joukkoliikkeen välillä ei tuottanut mitään olennaista muutosta puoluetta vaihtavien elämässä. Muoto muuttui, mutta elämän perussisältö pysyi samana.

Fanaatikko, joka jää vaille puoluetta ja sen "pyhää päämäärää" jää onnettomaksi liftariksi elämän sivutielle. Hän hyppää mihin tahansa kyytiin, jossa ei tarvitse matkustaa itsensä kanssa kahden ja Jumalansa edessä yksin, eikä tarvitse olla tekemisissä erilaisten ihmisten kanssa, jotka tekevät samoin.

Entisissä uskonnon uhreissa on joskus nähtävissä sama ilmiö. Vapauduttuaan oman lahkonsa orjuudesta he voivat edelleen kieltäytyvät menemästä itseensä ja liittyvät johonkin yhtä fanaattiseen uskonnon vastaiseen järjestöön. Henki on sama, saarnojen aihe päinvastainen.

Köyhien konservatismi

"Ihminen on joskus ihmeellisen intohimoisesti rakastunut kärsimykseen."

"Ihminen tottuu kaikkeen, mokomakin lurjus."

Fëdor Mikhailovich Dostoevski 1821-1881

Tyytymättömyys ei itsessään tuota muutoshaluja ja sen pohjalta nousevia joukkoliikkeitä.

Ihmiset, jotka elävät kurjistavien olosuhteiden tyrannian alla eivät välttämättä etsi suurta muutosta elämäänsä. Kun kurjuuden hirmuvalta tulee tarpeeksi ylivoimaiseksi, köyhät takertuvat entistä lujemmin siihen, mikä on tuttua ja turvallista.

Rutiiniin takertumisesta tulee epätoivoinen yritys taistella perimmäistä turvattomuuden tunnetta vastaan. Kurjuuden ritualisoiminen luo erheellisen mielikuvan siitä, että ennustamaton on voitettu ja ennalta aavistamaton on kesytetty.

Minä uskon, että tähän pohjautuu venäläisen köyhälistön paljon mainostettu suuri kärsivällisyys.

Köyhistä köyhimmät seisovat lamaantuneina olosuhteidensa sortovallan alla ja pelkäävät pienintäkin muutosta. *"Tapelkoot Moskovassa. Ei se kuitenkaan koske meitä."*

Mikä tahansa muutos joka lipaisee liian läheltä rikkoo tuon viimeisen turvan - rutiiniksi puutuneen elossa pysymisen. Kun kylmä kangistaa jäsenet ja nälkä turruttaa mielen, köyhän maailma on käynyt liian vaaralliseksi minkäänlaisille muutoksille. Jokainen aavistaa sydämessään, että muutos parempaan kulkee vaarallisen ja yksilöitä polkevan kaaoksen kautta ja voi edellyttää lopulta uhrautuvaa taistelua. Siihen kaikkein köyhimmillä ei enää ole varaa. Riskit on minimoitava resurssien myötä. Tämä köyhien lohduttoman passiivinen konservatismi on ehkä vielä sitkeämpää kuin rikkaiden aktiivinen taistelu etuoikeuksiensa muuttumattomuuden puolesta.

Köyhien vallankumouksellisuus

Lukemisen aikana hän (Pushkin) tuli yhä melankoolisemmaksi ja lopulta täysin synkkämieliseksi. Kun lukeminen oli ohi hän sanoi surun täyttämällä äänellä: "Jumalani, kuinka murheellinen onkaan Venäjämme."

Nikolai [Vasilievich] Gogol 1809-1852

Mutta sopivan johtajan ilmaantuessa maisemiin, köyhätkin voivat lähteä liikkeelle. Historian suuret vallankumoukset ovat useimmiten käynnistetty köyhien armeijoilla. Yhteiskunnan hylkiöt, rikolliset, syrjäytetyt ja köyhät muodostavat salassa pysyvän armeijan joka vain odottaa komentajaansa.

Pienet kivet, jotka systeemin rakentajat hylkäsivät, ovat yhdessä kasvaneet koko systeemin kompastuskiveksi ja ehkä uuden systeemin kulmakiveksi.

Kun köyhät ovat täysin menettäneet kunnioituksensa sekä vallitsevaa systeemiä että omaa elämäänsä kohtaan, heillä on valmiutta tuhoamaan vaikka molemmat - jos joku vain antaa heille tarpeeksi vakuuttavan tuntuksen syyn siihen.

Uusrikkaiden vallankumouksellisuus.

Näyttää siltä, että ihmisen turhautuneisuus on suurempi silloin kun hän on saanut jotain ja haluaa enemmän. Se jolla ei ole koskaan ollut mitään suostuu helpommin sulkemaan itsensä kaikkien mahdollisuuksien ulkopuolelle.

Zhirinovskin yhä kasvava kannatus ei tule vain katujen pummeilta, palkattomilta sotilailta ja syrjätilojen umpiköyhiltä vaan myös äkkiporvarillistuneelta kiipijäluokalta joka on hurmautunut vallasta ja rikkaudesta enemmän kuin yksilön vapaudesta.

Eivät ihmiset yleensä ole niin halukkaita taistelemaan sen puolesta, mitä heillä jo on, jos ovat siihen tyytyväisiä. Fanaattisimmat taistelijat löytyvät niistä, jotka haluavat lisää.

Pitkään kärsimystiehen tottunutta tasaköyhää älymystöä Zhirinovskin riveissä ei ole ollenkaan. Heidän henkensä rikkaus, historiallinen tietoisuutensa, todellinen aatteellisuutensa ja nöyrä kärsivällisyytensä on myrkkyä fasismille - ja fasismi on myrkkyä heille. Heidä ei vain jakseta kuunnella. Heidän sanomansa tuntuu liian hankalalta. Terveen itsekunnioituksen löytäneet ihmiset eivät alennu käyttämään demagogiaa, joka saisi massat liikkeelle.

Turhautuneita taiteilijoita sieltä kyllä löytyy. Entisen kommunistipuolueen käsikassarana toiminut kirjailijaliitto on melkein kokonaisuudessaan liittynyt Zhirinovskin taakse. Heillä on pitkä kokemus luovuuden kanavoimisesta yhden puolueen hukkaputkeen.

Intohimoinen taiteilija, joka on jäänyt keskinkertaisuudeksi tai jota ei vain ole huomattu, uhraa yllättävän mielellään luomisvimmansa joukkoliikkeelle, vaikka hänen lahjakkuutensa siellä vain välineellistyy. Hänestä tulee usein kaikkein sumeilemattomin ja väkivaltaisimmin äärimmäisyyksiin menijä joukkoliikkeen palvelijana. Hitlerinkin luotettujen miesten joukossa oli useita keskinkertaisuuteensa turhautuneita taiteilijoita, jotka saivat natsiliikkeen sisällä kokea korvaavaa suuruutta.

Itsekkyiden vallankumouksellisuus.

"Kohtalokas troikkamme syöksyy päättömällä matkallaan ehkä kohti tuhoa. Monet venäläiset ovat jo pitkään ojentaneet rukoilevat kätensä pysäyttääkseen tämän raivoisan matkan kohti perikatoa. Jos muut kansakunnat pysyvät turvallisen välimatkan päässä troikastamme, se ei välttämättä kunnioituksesta, niinkuin runoilija mielellään uskoisi, vaan yksinkertaisesta kammosta. Hyvin tekevätkin pysyessään loitolla, mutta ehkä he jonakin päivänä lopettavat syrjästä katsomisen ja muodostavat kestävän muurin hillitäkseen mielipuolista laittomuuttamme, oman turvallisuutensa, valistuksen ja .sivistyksen puolesta."

Näin kirjoittaa **Fjodor Dostojevski** [1879-1880] viimeisessä eepoksessaan Karamazovin veljeksistä, vain vuosi ennen kuolemaansa.

Fasistinen tai muu väkivaltainen joukkoliike ei ole vain onnettomien uhrien liike. Sitä ei voi jäädä vain analysoimaan kuten jotain luonnonvoimaa, joka purkautuu omista väistämättömistä syistä. Moraalinenkin näkökulma on olemassa. Fasismi riisuu itsekkyydeltä vaatteet ja käyttää sitä julkeasti hyväkseen. Joukossa itsekkyyks tiivistyy voimaksi, josta kenenkään ei enää tarvitse olla henkilökohtaisessa vastuussa. Pienikin joukko ikään kuin pyhittää itsekkyyden. Pyhän perheen, heimon tai kansan nimissä voi tehdä asioita, joita yksilön nimissä tehtyinä kuvottaisivat alkeellisintakin omaatuntoa.

Ainoastaan johtajat saavat lausumattoman etuoikeuden toteuttaa tämä itsekkyyks äärimmäisyyksiin asti. Sitä on hankala kyseenalaistaa asettamatta koko liikettä moraaliseen puntariin. Yleensä vasta seuraava sukupolvi protestoi sitä vastaan - jos uskaltaa.

Antakaa minulle yksikin esimerkki jostakin joukkoliikkeen sankarijohtajasta, joka ei olisi alku-uhrautumisten jälkeen valtaan päästyään kahminut itselleen mitä pöyristyttävämpiä rikkauksia ja etuoikeuksia. Vuosisatamme vallankumousjohtajien ryöstösaaliit kilpailevat suuruudellaan häikäilemättömimpien kapitalistien "laillisten" voittojen kanssa. Jopa vanha kunnon **Castro** on sortunut samaan: salaisia huviloita ja piilossa nautittua ylellisyyttä vaikka missä. Ainoastaan harmaantuva risuparta on muistona vanhoista sankaruuden vuosista.

Äiti Teresat ja **veli Rogerit** eivät perusta joukkoliikkeitä. He seuraavat Kristusta, rakastavat ihmisiä ja pysyvät itsenään.

Mitä itsekkäämpi ihminen, sitä väkivaltaisemmin hän suhtautuu minkä tahansa tarpeensa turhautumiseen. Joukkoliike on hänelle vain oman itsekkyyden väline, unelma nopeasta tyydytyksestä.

"Vastahan sanoit, että joukkoliike on pakoa itsestä. Miten sellainen ihminen, joka pakenee itseään voi samalla olla itseks?"

Paradoksaalista kyllä itsetön ihminen on usein kaikkein itsekkäin. Hän käpertyy kokonaan tyhjän minuutensa ympärille ja panee kaiken elämässä palvelemaan itseään. Ihminen, jolla ei ole tarpeitaan syvempää tai monipuolisempaa minuutta on kuin

musta aukko, joka imee silloinkin kun on antavanaan. Mikään joukko, eikä mikään voitto, pysty loppuun asti täyttämään hänen sielunsa tyhjyyttä.

Vasta kun ihminen suostuu tulemaan itsekseen suhteessa Jumalaan, itseensä ja lähimmäiseensä, hän vapautuu todelliseen epäitsekkyteen. Vasta silloin hänellä on aito minuus jonka tarpeista voi tinkiä rakkauden tähden. Hän pystyy myös demokraattiseen toimintaan ja rakentavaan vuorovaikutukseen, koska antaa ylimmän vallan Jumalalle ja kunnioittaa itseään sekä muita.

Zhirinovski vetoaa häpeämättömästi kansan kaikkein infantiilisimpaan itsekkyteen. Mikään ei ole väärin, jos *me* tarvitsemme sitä.

Vallankumouksellinen viha

Fanaattisuudesta barbaarisuuteen on vain yksi askel.

Denis Diderot 1713-1784

Rakkaus yhdistää. Niinhän sitä sanotaan ja sitähan se tekeekin. Mutta myöntäkäämme että se tapahtuu aika vaivalloisesti ja se pysyy koossa aika hatarasti. Tiedän sen koettuani monen yhteisön hajoamisen, usean ystävyysuhteen rikkoutumisen ja yhden avioliiton loppumisen.

Viha tuntuu joskus yhdistävän paljon yksinkertaisemmin ja lujemmin. Kuinka upeaa onkaan kun saa yhdessä vihata yhteistä vihollista - siirtolaisia, homoja, liberaaliteologeja, shamaaneja, poliitikkoja, pankinjohtajia tai vaimon hullua sukua. Voi sitä keskinäistä solidaarisuutta ja vahvaa yhteyttä, minkä "oikeutettu" sota voikaan tuottaa.

Jos yhteys ei löydy rakkauden kautta se löytyy vihan kautta. Jos emme voi selvittää keskinäisiä erimielisyyksiämme tarvitsemme yhteisen vihollisen ratkaisemaan ongelmamme. Vihollinen vapauttaa meidät vihdoinkin toimimaan yhdessä ja samalla tekemään sitä mitä parhaiten osaamme - nimittäin vihaamaan.

Tämä on minkä tahansa fanaattisen joukkoliikkeen tärkein salaisuus. Sen tehokkuus on suoraan verrannollinen siihen kuinka hyvin se vetoaa ihmisen pimeimpiin voimiin. Joukkoliikkeet tulevat hyvinkin toimeen ilman edes muodollista uskoa Jumalaan, mutta ne eivät koskaan selviä ilman uskoa Saatanaan. Jokaisen joukkoliikkeen perusedellytys on saatanan sijoittaminen täysin itsensä ulkopuolelle. Mitä selkeämmin määriteltä paholainen sitä vahvempi joukkoliike.

Kun Hitler valitsi juutalaiset saatanakseen hän kansoitti koko Saksaa ympäröivän maailman perkeleillä tai heidän kanssaan yhteistyössä olevilla pikkupiruilla. Hän tarvitsi myytin kansainvälisestä juutalaissalaliitosta. Sen tuhoamisen nimissä hän saattoi taistella ketä tahansa vastaan ilman mitään monimutkaisia selityksiä.

Vihollinen oli määriteltä. Saatana oli paikallistettu. Se oli kaikkialla muualla paitsi arjalaisissa. Jokainen vaikeus ja epäonnistuminen oli vihollisen syytä ja voitto määriteltäin vain ulkopuolisen vihollisen tuhoamisen kautta.

Zhirinovskin vihollismääritelmä on yhtä yksinkertainen. Slaavit hyviä. Muut pahoja. Pariisi tulee hänen mukaansa olemaan arabien pääkaupunki ja Saksa joutuu turkkilaisten jalkoihin. Venäjä jää maailman ainoaksi puhtaasti valkoisen rodun valtioksi. Päivää ennen Suomen vierailuaan hän johti kokousta, jossa perustettiin slaavilaisten valtioiden liitto. *"Antaa lännen huolestua huhtikuun kolmannesta päivästä, jolloin slaavit aloittivat yhdistymisensä, yhteisen valtion ja ehkä sotilaallisten elinten muodostamisen."*

Pahoista pahimpia ovat taas kerran juutalaiset. Ortodoksikirkkoa lähellä oleva Pamyat-liike on jo vuosia levitellyt propaganda-aineistoa, jonka sisältö on kuin natsiarkistoista kopioitua. Materiaali sopii Zhirinovskille kuin räätälin tekemä puku. Kun tämä perusinhimillinen tapa väistää totuutta omasta itsestään alkaa saada poliittiset ulottuvuudet missä tahansa, se pelottaa. Kun riittävä suuri osa ihmiskunnasta ei suostu käymään kolmatta maailmansotaa omassa sydämessään se käydään ulkoisella sotatantereella.

Suomessakin oli 1918 sekä punaisella, että valkoisella puolella erittäin selkeät viholliskuvat ja seurauksena oli verinen kansalaissota.

Oikeastaan voi pitää positiivisena ihmeenä, että nykyinen työttömyys ei ole toistaiseksi johtanut vihan kyllästämiin yhteiskunnallisiin liikkeisiin. Työttömien viha ja häpeä on toistaiseksi suuntautunut pääasiassa vain itseen. Se on yhtä tuhoisaa. Seurauksena on vain vetäytyvä passiivisuus, masennus ja itseätuhoisa käyttäytyminen. Aggression voi myös kanavoida päättäväiseksi luomisvoimaksi.

AY-liike ei vielääkään tue jäseniään luoviin ratkaisuihin, ja uusiin yksilöllisiin oivalluksiin puhumattakaan solidaarisista uhrauksista. Kaikki syytökset ja vaatimukset kohdistuvat ulkoiseen viholliseen, eli porvarilliseen hallitukseen ja työnantajiin. Liian helppo nakki. Ikään kuin sen kautta olisi löydetty selkeä syyllinen työttömyyteen. On paljon vaikeampi kestää ajatusta että syyllinen on ylivoimaisen suurissa maailmanlaajuisissa taloussuhdanteissa, joita yksilötasolla ei hallitse. Vielä vaikeampi on ajatella, että olisimme omalla elämäntavallamme osallistuneet kansainvälisesti epäreiluun elintasokilpailuun ja kulutushysteriaan, jonka seurauksiin meidän on vaikea sopeutua.

Neuvostoliittoa vastaan käytyjen sotien aikana samaa debiiliä kaavaa täysin pahasta vihollisesta. Suomalaisessa propagandassa ruokittiin kuvaa venäläissotilaasta joka ei ole edes ihminen.

Paha on aina tuolla. Sama ikivanha perusedemoni asuu meissä jokaisessa. Se sabotoi ihmissuhteita kaikkialla. Kun se pääsee valloilleen kansojen välisissä suhteissa, sota on väistämätön. Kun yksilö, yhteisö tai kansa alkaa taistella vain itsensä ulkopuolella olevaa vihollista vastaan Piru on irti.

Näinä aikoina uskomme rakkauden valtakunnan voittoon pannaan todella koetukselle. Voi niitä jotka tänään joutuvat käymään tätä uskon taistelua entisen Jugoslavian etnisten "puhdistusten" keskellä. Kuinka vaikeaa siellä onkaan olla tulematta vihollistensa kaltaiseksi. Jokaisen suurin vihollinen on hänen sydämensä viha sitä Saatanaa kohtaan, jota ei ollenkaan näe itsessään.

Palava viha voi antaa sisältöä ja tarkoitusta tyhjälle elämälle, mutta sen hedelmä on entistäkin tyhjempi elämä - ja haudan kaivajien suurtyöllisyys.

Jos rakkautemme harvoin on puhdasta, miten vihamme koskaan voisi olla sitä? Sen tiedän, että jos sydämeni kiivaudessa ei ole kyynelten kosteutta ja surun pehmeyttä en usko sen pyhyyteen alkuunkaan. Tuskin pyhää vihaa on olemassa – monella tavalla pyhitettyä vihaa kylläkin.

Jumala armahda meitä syntisiä ja varjele sydämemme vihan ja väkivallan valtakunnan viettelyksiltä.

Äkkipelastumisen toivo.

Se mikä politiikassa alkaa pelosta yleensä päätyy hulluuteen.

Samuel Taylor Coleridge (1772-1834)

Rakkauteen ja rakastettuna olemiseen pohjautuva toivo antaa voimia kestää pitkiäkin turhautumisia, ilman että elämän kipinä sammuu.

Väkivaltaisen auktoriteetin herättämä toivo on kärsimätöntä äkkipelastuksen etsimistä. Kärsivällisyys ja pitkäjänteisyys on tämän toivon näkökulmasta katsottuna luopiutta ja petturuutta. Tätä nuottia Zhirinovski osaa viritellä häikäilemättömästi. Hänen päättömän hysteerinen toimintansa, maaninen puhetapansa ja häpeämätön etuilunsa jopa Duuman ruokajonossa on ollut lehdistömme sivuilla jo pitkään. Zhirinovskin herättämä toivo ei tunne kärsivällisyyttä. Se on epätoivon tynnyrissä muhinutta räjähdysaltista toivoa. Hän ruokkii uskoa siihen, että pelastava hyvinvointi on vain yhden seinän eikä monen mutkan takana ja mobilisoi sekä köyhät, että uusrikkaat muurinmurtajiksi.

Ranskan *jakobiinit* käynnistivät suunnattoman verenvuodatuksen lupaamalla köyhille välitöntä vapautta ja tasa-arvoa. *Bolshevikit* lupasivat leipää ja maata, Hitler työtä ja suuruutta. Zhirinovski lupaa kaikkia näitä yhdessä ja ilmaista vodkaa kaupan päälle.

Ahdistava vapaus

"Olemme korjanneet työtäsi (Jeesuksen työtä) ja perustaneet sen ihmeille, ihmeellisyyksille ja auktoriteetille. Ihmiset riemuitsivat siitä, että ovat taas ohjattavia kuin lampaat ja siitä että tuo kauhistuttava (vapauden) lahja, joka tuotti heille niin paljon kärsimystä on nostettu heidän sydämeltään.

Fyodor Dostojevsky . Karamazovin veljet

Venäjän demokraatit johtavat aatteensa luonteen mukaisesti kansaa moniarvoisuuden kaaokseen. Se pakottaa ihmiset yksilötasolla ylivoimaisen ahdistavaan vapauteen ja vastuuseen. Liian nopeasti saatu ja liian monivaihtoehtoinen vapaus ahdistaa enemmän kuin helpottaa.

Jos ihmisillä ei ole henkisiä tai aineellisia resursseja hyödyntääkseen vapautta, he toivottavat uuden diktaattorin tervetulleeksi. Venäjällä Glasnostin jälkeinen vapauden huuma on pikaisesti menettämässä viehätystään. Demokraattinen kaaos on vaikea markkinoida kansalle, joka on tottunut autoritaariseen keskushallintoon. Valtion holhoukseen tottuneet köyhät eivät osaa, halua, jaksa tai pysty käyttämään vapauttaan muuhun kuin taisteluun sitä vastaan.

Pelottavimman käännytystyönsä Zhirinovskin johtama joukkoliike tekee rämettyvän puna-armeijan entisten ja nykyisten sotilaiden keskuudessa. Jopa 80% armeijan upseereistakin tuki vaaleissa Zhirinovskia.

Nuoret, jotka siirtyvät täysin auktoriteettikeskeisestä armeijasta sekasortoiseen yhteiskuntaan vailla työtä tai itse valittua suuntaa elämässään, löytävät Zhirinovskin kaltaisessa isällisessä öykkärissä kaipaamansa auktoriteetin. Heille hän on kuin tuhlaajapojan isä, joka heti pukee poikansa uusiin vaatteisiin. Ei sillä sitten enää ole väliä vaikka isä lähettäisikin heidät takaisin sikoja paimentamaan. Onhan heillä uusi univormu ja joku joka ratkaisee heidän elämänsä.

Tsaarien ja kommunistivallan jälkeen on pelättävissä uutta kolmatta valtakuntaa, joka pahimmassa tapauksessa on edeltäjiäänkin totalitaarisempi.

Kansa, joka itse luopuu vapaudestaan on pahemmassa asemassa kuin kansa, jonka vapaus ryöstetään. Jälkimmäisen henki pihisee vielä pitkään, mutta vapaudesta paenneet manaavat avukseen maailmanhistorian pimeimmät ja väkivaltaisimmat voimat ja vallat.

Fasismi on vapautta vapaudesta. Fanaattinen fasisti pelkää vapautta enemmän kuin vainoa.

Yksilö, jolla ei ole mitään rakkauden kytkentöjä mihinkään suuntaan on hengeltään pelottavan heikko. Fasismi tarjoaa ainoan voiman tunnon niille, joiden sydän on rakkaudesta tyhjä. Valta ja sillä uhoaminen täyttää hengen, joka ei luota rakkauteen. *"Venäjän tulevaisuus tulee olemaan suureksi vaaraksi Euroopalle jos kansakunnan sisällä ei tapahdu minkäänlaista yksilön vapautumista. Vielä yksi vuosisata samaa hirmuvaltaa tulee tuhoamaan kaikki Venäjän kansan hyvät ominaisuudet."*

Näin sanoi talonpoikaissosialismin isä, **Alexander Ivanovich Herzen** 1812-1870. Yli vuosisata tuosta on kulunut ja hirmuvalta vain näyttää seuraavan toistaan.

Loppukommentti

Miksi kirjoitan tästä?

1. Tunnistaaksemme vihollisen ulkopuolellemme.

Vaikka jokaisen ihmisen suurin vihollinen lähestyy häntä oman sydämen kohtaamattomissa sokkeloissa, se ei merkitse sitä, etteikö yksilöillä ja yhteisöillä olisi oikeita vihollisia myös ulkomaailmassa. Emme saa vaipua historialliseen naiiviuteen. *"Jos se kävelee kuin ankka, ääntelee kuin ankka ja näyttää ankalta se luultavasti on ankka."* Miksi sitä lähteä muuksi selittämään.

Suomalaisilla poliitikoilla on edessään kova koulu. Menneiden vuosien poliittinen neutraalisuus ja moraalinen impotenssi ei enää vetele. Jos haluamme astua kypsänä kansana kansakuntien joukkoon johtajillamme täytyy olla rohkeutta selkokielisesti ilmaista myös kansakunnan omaatuntoa. Naapurien uhkailuun täytyy uskaltaa ottaa kantaa silläkin uhalla, että seuraavaksi uhka kohdistuu itseemme. Minusta on noloa suomalaisena kuunnella Zhirinovskin uhkaavan Baltian maita meidän maaperällämme, ilman että yksikään johtajistamme ottaa siihen minkäänlaista kantaa. Lähin moraalinen kannanotto täytyy etsiä toisesta naapurista - Ruotsista. Vaikka tällaista kusi sukassa hymistelyä kuinka kutsuisi sivistyneeksi reaalipolitiikaksi se ei ole sen enempää sivistynyttä kuin realististakaan?

2. Tunnistaaksemme vihollisen lähellämme.

Toisaalta Zhirinovski-ilmiö antaa Länsi-Euroopan kansoille liiankin helpon mahdollisuuden nähdä fasismi vain yhdessä osoitteessa. Samojen saappaiden kolkko ääni kuuluu lähempää kuin kukaan haluaisi myöntää. Löytyyköhän ainuttakaan Euroopan maata, jossa fasistiset voimat eivät olisi varteenotettavia? Turhaan me tuijotamme vain joihinkin piskuisiin natsikerhoihin tai teini-ikäisiin huligaaneihin jotka innostuvat väkivallasta ja natsikrääsästä. Vakavinta on yleisellä tasolla tapahtuva vähittäinen asennemuutos.

Entä arkipäivän fasismi? Siltä voi puuttua poliittisen fasismin tunnukset ja selkeät symbolit, mutta sen henki ja käytäntö on yhtä julma.

Kuinka paljon meillä on uskonnollisia yhteisöjä jotka ovat tekokilttien pelkureiden piilopaikkoja? Niiden keskellä torjuttu aggressio muuttuu muiden elämää nujertavaksi moralismiksi, farisealaiseksi vanhurskaudeksi, joka elää syntisten verellä.

Kuinka paljon kristillisessä julistuksessa edelleen elää joukkoliikkeille tyypillinen pikaratkaisun lupaus? Kuinka monta piikkipatjaa on pedattu istant-evankeliumin ruusunpunaisilla päiväpeitteillä? Kuinka monta pettymystä on tuotettu julistuksella, joka lupaa välitöntä sisäistä rauhaa, elämän ristiriidattomuutta, hengen voimaa ja taivaallisen sosiaalitoimiston maksamaa korotettua jumalanlapsilisää. Näihin lupauksiin katkeroituneet ihmiset valitettavan usein luulevat tutustuneensa kristinuskoon.

Kuinka paljon meillä on vielä kouluja joiden henki suorastaan janoaa häirikköjä, kouluja jossa on jatkuva tilaus uudelle ongelmaoppilaalle. Tyhjä paikka täytetään pienestäkin rikkeestä ja uuden häirikön vihaaminen pelastaa koko opettajakunnan kohtaamasta oman työyhteisönsä sisäistä problematiikkaa?

Kuinka paljon meillä on työyhteisöjä jotka vuodesta toiseen pelastautuvat kollektiiviselta itsetutkiskelulta valitsemalla jatkuvasti yhden tai muutaman työntekijän syntipukikseen?

Lastenkasvatuksesta maailmanpolitiikkaan asti maailmaa hallitsee uskomus väkivallan käytön välttämättömyydestä. Henkinen ja fyysinen väkivalta on hyväksytty itsestään selväksi osaksi elämän todellisuutta. "Hyvien" täytyy käyttää väkivaltaa "pahojen" väkivaltaa vastaan. Väkivaltaa itseään harva edelleenkaan asettaa loppuun asti kyseenalaiseksi.

Jeesuksen kutsu vihollisten rakastamiseen on harvoin voittanut isänmaan kutsun vihollisten tappamiseen.

Edelleen uskotaan, että maailmassa on vain hyviä ja pahoja ihmisiä. Pahoille voi puhua vain heidän omaa kieltään, väkivallan kieltä. Jeesuksen puhe vihollisen rakastamisesta on edelleen täyttä hulluutta kenelle tahansa kunnan kansalaiselle.

3. Tunnistaaksemme vihollisen itsessämme.

"Minä en kertakaikkiaan pysty sietämään ahdasmielisiä ja tuomitsevia kristittyjä."

Tuon lähemmäksi arkipäivän fasismi tuskin pääsee omaa sydäntäni - se nimittäin asuu siellä.

Vain jos suostumme kohtaamaan tämän vihollisen itsessämme ja turvautumaan Jumalan armoon sen edessä, meillä on sisäistä voimaa auttaa itäisiä naapureitamme rakkaudella, joka ei ole alentavaa ja katkeruutta herättävää vaan kohtaavaa ja sulattavaa.

Eestiläisillä voisi olla aika paljon meille opetettavaa tässä suhteessa. Hekin taistelevat sydämessään venäläisvihan kanssa, mutta hyvin eri tavalla kuin me. Se alkukantainen, sielun syvyyksistä kumpuava villi ryssäviha, johon törmää suomalaisissa historian kirjoituksissa, yleisöosaston kirjeissä ja kapakkakeskusteluissa on paljon myyttisempi kuin virolaisten. Vanha Lutherin virsi "Jumala ompe linnamme" on suomalaisten sydämissä muuttunut Venäjän vastaisen taistelun symboliksi. "Tuo vanha vainooja, kamala, kauhia" ei meillä tarkoita Perkelettä vaan ryssää.

Olemme eläneet karhun alaisuudessa, sodassa sen kanssa ja arassa itesesensuurissa sen rinnalla. Silti tämän päivän suomalaisilla ei tavallisesti ole ainoatakaan venäläistä ystävää, tuttavaa tai vihamiestä. Jokaisella virolaisella on. He tietävät, että venäläisiä voi myös rakastaa, sietää tai kestää. He tietävät senkin, että myös venäläiset rakastavat ja senkin, että venäläisillä on paljon sietämistä ja kestämistä meissä.

Keskivertosuomalaiselle venäläinen on edelleen myyttinen paholainen, josta meillä on hyvin vähän arkikokemusta.

Tällä kirjoituksellani en halua ruokkia tätä kuvaa. Naapurimaassamme on ongelmia. Ne on otettava vakavasti ja kohdattava päättäväisesti. Ainoa tie siihen on katsoa vastaavia ongelmia itsessämme.

Se on totuuden ja rakkauden tie Jumalan itsen ja lähimmäisen kohtaamiseen.

Rakkauteen luottaminen on aina pelottavaa. Rakastaminen kutsuu esille vähintään yhtä paljon pelkoja.

"Entä jos hän ei rakastakaan?"

"Entä jos hän rakastaakin?"

"Entä jos hän ymmärtää rakkauteni värin?"

"Entä jos hän käsittää rakkauteni oikein?"

Vapaudesta vapautuneen tunnot ovat paljon rohkeampia. Vihaaminen vapauttaa uskomatonta rohkeutta, suorasukaista julmuutta, kursailematonta kidutusta ja epäilyksistä vapaata petosta.

"Täydellinen rakkaus karkottaa pelon." Näinhän se Johannes sanoi - Jumalan rakkaudesta. Ihmisten maailmassa se kuitenkin toteutuu vain syvimpien pelkojen kohtaamisen kautta.

Kasvattakoon Jumalan uskollinen rakkaus meitä jos ei täysin pelottomaan niin ainakin pelkojen keskellä rohkeaan rakkauteen. Antakoon Hän meille voimia säilyttääksemme uskon Hänen rakkauteensa ja uskalluksen itse pysyä rakastavina.

Risti oli merkki epäonnistumisesta, mutta ei rakkauden vaan väkivallan epäonnistumisesta.

Usko pelastavaan väkivaltaan sai ristillä kuolettavan iskun ja maailmaan astui usko kaiken voittavasta rakkaudesta.

Seuraavana päivänä mikään ei näyttänyt muuttuneen, mutta seuraavien vuosisatojen ajan, aina tähän päivään asti, maailmassa on hiipinyt näkymätön sydänten valloittaja, joka ei käytä väkivaltaa.

Jeesuksen ylösnousemus on kertomus siitä, että lopullinen voitto ei kuulu väkivallan käyttäjille, eikä siihen alistujille vaan niille, jotka ovat vapautuneet rakastamaan väkivallan käyttäjiä.

"Tutki minut, Jumala, katso sydämeeni. Koettele minua, katso ajatuksiini. Katso olenko vieraalla, väärällä tiellä, ja ohjaa minut ikeiaikojen tielle." Daavid